

รายงานสรุปผลการปฏิบัติงานในดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ที่ประสบความสำเร็จ

(DLD Co-Ordinator : DLD-C) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ รอบที่ ๒/๒๕๖๙

โครงการ : เพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนงานโครงการธนาคารโค – กระบือ ตามพระราชดำริ แบบบูรณาการ
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโค-กระบือ โครงการฯ ได้มีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ตามหลักวิชาการ และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ ในโครงการฯ ให้เกิดความรักและห่วงแหน โค-กระบือ และปฏิบัติตามระเบียบโครงการฯ ได้อย่างถูกต้อง
๓. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพสัตว์ ของเกษตรกรให้มีคุณภาพ ทำให้ขายได้ราคาสูง
๔. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักใส่ใจต่อปัญหาสุขภาพสัตว์ มีการดูแลสุขภาพสัตว์สม่ำเสมอ
๕. เพื่อเสริมสร้างกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มของเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง โดยใช้โครงการฯ เป็นตัวขับเคลื่อน

เป้าหมาย : เกษตรกรโครงการธนาคารโค-กระบือ ตามพระราชดำริ จำนวน ๑๐๐ ราย

ขั้นตอน/กิจกรรม

๑. ดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ดังนี้ (เม.ย. - พ.ค.๖๙)
 - ๑.๑ ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย
 - ๑.๒ ประสานความร่วมมือเพื่อสนับสนุนโครงการในระดับพื้นที่
๒. ดำเนินการด้านสุขภาพสัตว์ (ตรวจสุขภาพสัตว์ สุ่มเก็บตัวอย่าง และตรวจวิเคราะห์ ตรวจระบบสืบพันธุ์ ส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ (มิ.ย. - ก.ค.๖๙)
๓. ดำเนินการ ติดตาม แก้ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพสัตว์ (รักษาสัตว์ป่วย วางแผนควบคุมป้องกันโรค แก้ไขปัญหา ระบบสืบพันธุ์ ให้บริการปรับปรุงพันธุ์สัตว์ สนับสนุนเสบียงอาหารสัตว์ (ส.ค. - ก.ย.๖๙)
๔. ติดตาม ประเมิน สรุปผลการดำเนินงาน (ส.ค. - ก.ย.๖๙)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดขอนแก่น
๒. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านไผ่
๓. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านแฮด
๔. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอมัญจาคีรี
๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนามาตรฐานอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง
๔. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ขอนแก่น
๕. ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพขอนแก่น
๖. ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระ

ผลการดำเนินงาน

- ๑.ลงพื้นที่ตรวจติดตามสัตว์ธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ
- ๒.ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร
- ๓.ตรวจสุขภาพสัตว์ ถ่ายพยาธิ ฉีดวัคซีนป้องกันโรค เก็บตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ และส่งเสริมการผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เป็นเสบียงอาหารสัตว์สำรอง
- ๔.คัดเลือกเลือกเกษตรกรตามเป้าหมายที่มีความเหมาะสมและมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ของโครงการธนาคารโค-กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ รับการสนับสนุนสัตว์ธนาคารโค-กระบือ ได้แก่

อำเภอเมืองจาศิริ เกษตรกร ๒๓ ราย โค ๒๓ ตัว

อำเภอบ้านไผ่ เกษตรกร ๒๕ ราย กระบือ ๒๕ ตัว

อำเภอบ้านแฮด เกษตรกร ๕๐ ราย โค ๒๕ ตัว กระบือ ๒๕ ตัว

ผลการดำเนินงานโครงการธนาคารโค-กระบือเพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ จังหวัดขอนแก่น

๑.รับสัตว์ใหม่ โค ๒๙๖ ตัว กระบือ ๑๖๙ ตัว รวม ๔๖๕ ตัว

๒.รายงานลูกเกิด โค ๕๒๙ ตัว กระบือ ๒๒๖ รวม ๗๕๕ ตัว

๓.ขยายให้เกษตรกรรายใหม่ โค ๖๘ ตัว กระบือ ๑๘ รวม ๘๖ ตัว

๔.จำนวนสัตว์ตาย โค ๑๗๔ ตัว กระบือ ๔๖ ตัว รวม ๒๒๐ ตัว

๕.นำส่งเงินเข้าโครงการฯ กรณีสัตว์ป่วยตาย โค ๓๖ ตัว กระบือ ๒๓ ตัว รวม ๕๙ ตัว เป็นเงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

๖.นำส่งเงินเข้าโครงการฯ กรณีจำหน่ายลูก โค ๑๘๓ ตัว กระบือ ๒๙๗ ตัว เป็นเงิน ๑,๙๐๘,๔๐๐ บาท

๗.มอบกรรมสิทธิ์ โค ๖๙ ตัว กระบือ ๓๑ ตัว รวม ๑๐๐ ตัว เป็นเงิน ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท

ปัญหาอุปสรรค

๑. ขาดแคลนอาหารสัตว์ แปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์และแหล่งน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง

๒. ปัญหาโรคระบาดและสภาพอากาศ สภาพดินฟ้าอากาศที่เปลี่ยนแปลงส่งผลกระทบต่อสุขภาพสัตว์

๓. คุณภาพสัตว์เริ่มต้น โค-กระบือที่จัดสรรให้บางครั้งมีขนาดเล็ก วัยยังไม่เจริญพันธุ์ หรือสุขภาพไม่แข็งแรง

พอ

๔. การไม่ปฏิบัติตามสัญญา เกษตรกรบางรายไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เงื่อนไข หรือสัญญาของโครงการ

๕. ข้อจำกัดด้านอายุ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่วนมากมีอายุมาก ทำให้การดูแลทำได้ไม่เต็มที่

๖ ระยะเวลาสั้น การเลี้ยงดูและดูแลจนกว่าจะครบกำหนดตามสัญญาต้องใช้เวลานาน

๗. บุคลากรไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น เจ้าหน้าที่ผสมเทียม มีจำนวนจำกัดไม่สอดคล้องกับพื้นที่

ดูแล

๘. ขาดแคลนปัจจัยการผลิต อุปกรณ์หรือปัจจัยสนับสนุนด้านสุขภาพสัตว์ เช่น แร่ธาตุและยาถ่ายพยาธิ มีไม่

ทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข

๑. ส่งเสริมการทำแปลงหญ้าและคลังเสบียงสัตว์ สนับสนุนให้เกษตรกรปลูกหญ้าอาหารสัตว์คุณภาพดีไว้ในพื้นที่ของตนเอง และส่งเสริมการแปรรูปถนอมอาหารสัตว์ เช่น หญ้าหมัก หรือฟางหมักยูเรีย เพื่อเก็บไว้ใช้ในฤดูแล้ง

๒. สนับสนุนให้เกษตรกรนำมูลโค-กระบือไปทำ ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อใช้ในไร่นา ซึ่งช่วยลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรดูแลสัตว์ดีขึ้น

๓. คัดเลือกสายพันธุ์เริ่มต้นที่มีคุณภาพ หน่วยงานที่จัดหาควรเข้มงวดกับโครงสร้าง สุขภาพ และอายุของโค-กระบือที่จะนำมาส่งมอบ เพื่อให้พร้อมสำหรับการเจริญพันธุ์และขยายพันธุ์ต่อได้ทันที

๔. สร้าง "อาสาสมัครปศุสัตว์" ในชุมชน แก้ไขปัญหาเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอโดยการจัดอบรมตัวแทนเกษตรกรในพื้นที่ให้เป็น อาสาสมัครปศุสัตว์ ที่มีความรู้พื้นฐานในการฉีดยา การปฐมพยาบาลสัตว์ และการสังเกตโรคระบาด

๕. สนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นอย่างต่อเนื่อง กระจายโควตาแร่ธาตุก้อน ยาถ่ายพยาธิ และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นให้กับ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อนำไปให้เกษตรกรได้ทั่วถึง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

๑. การบูรณาการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วางแผน ประชุม ติดตามความคืบหน้า สรุปผลการปฏิบัติงานพร้อมหาแนวทางร่วมกันแก้ปัญหา
๓. เกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ สามารถนำไปใช้ได้เกิดประโยชน์
๔. การกำหนดกติกาชุมชนที่ชัดเจน กลุ่มเกษตรกรร่วมกันกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ และ รูปแบบการบริหาร จัดการกลุ่ม อย่างเป็นระบบ มีการจัดควส่งมอบลูกสัตว์ตัวต่อไปอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส
๕. การมีผู้นำชุมชนและเครือข่ายท้องถิ่น การได้รับความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วน ตำบล (อบต.) รวมถึงผู้นำทางจิตใจในชุมชน เช่น พระสงฆ์หรือเจ้าอาวาส ร่วมเป็นคณะกรรมการคัดเลือกบุคคล ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความผูกพันต่อโครงการ